

Povećanje energetske potrošnje u Evropi energetske kompanijama nije donelo blagostanje. Istraživanje konsultantske kuće Vats nekst konsej pokazalo je da je 25 velikih energetske kompanija radilo sa ukupnim gubitkom od 3,2 milijarde evra, a zabeležile su i pad vrednosti na berzi.

One traže promenu poslovnog modela, što podrazumeva povlačenje iz fosilnih goriva i smanjenje zavisnosti od cene struje.

Potrošnja struje u Evropi prošle godine povećana je za 1%, a prirodnog gasa za 3% što je za kompanije u ovom segmentu predstavljalo pravo olakšanje nakon godina pada potrošnje gasa.

Ipak, neto rezultat 25 energetske kompanija u Evropi bio je u minusu prvi put, i to za 3,2 milijarde evra, u poređenju sa dobiti od 23,3 milijarde evra samo tri godine ranije. Dobit dela kompanija, finskog Fortuma od 4,1 milijardi, španske Iberdrole sa 2,4 milijarde evra i italijanskog Enela sa 2,2 milijarde, nije uspela da nadomesti velike gubitke nemačkog E.ON-a od sedam milijardi evra, francuskog Endžija od 4,6 milijardi evra, ali i drugih kompanija na kontinentu.

Od 25 kompanija 12 je zabeležilo gubitke. Među kompanijama nema nijedne iz zemalja bivše Jugoslavije, uključujući Sloveniju i Hrvatsku koje su u EU, kao ni iz Bugarske i Rumunije. Navedeno je da nisu obuhvaćene kompanije koje rade pretežno u segmentu nafte ili segmentima sa regulisanim cenama.

Glavni uzrok je deprecijacija, smanjenje vrednosti imovine ovih kompanija, pre svega u sektoru fosilnih energija, u ukupnom iznosu od 43 milijarde evra u 2015.

Berzanska vrednost time je pogođena, pa je od tako za 20 grupa koje su na berzi između juna 2015. i maja 2016. izgubljena vrednost dostigla 79 milijardi evra. Tržišna vrednost iznosila je 264 milijarde evra.

Jedan od razloga loših rezultata su cene, koje nisu pogodovale poslovanju kompanija. Cene prirodnog gasa za dugoročne ugovore na nemačkoj ranicu opale su za 13%, dok je ovaj energent na tržištu trenutne prodaje pojeftinio za 6%.

Kretanja cena su bila i za struju nepovoljna, mada neujednačena. U Francuskoj je zabeležen rast od 11,2% u proseku, u Belgiji za 9,5%, a u Velikoj Britaniji za 6,7 %, ali je u nekim zemljama zabeleženo i pojeftinjenje, poput Holandije i Nemačke.

Na tržištu Nord pul cene su se doslovce srozale za 29,1% na prosečnih 21 evro po megavat času, a što je još značajnije dugoročne cene, na kojima počivaju komercijalne ponude klijentima, takođe su u padu. Stopa bruto marže opala je na 16,1% u 2015, što je 0,6 procentnih poena manje nego 2014, a prema pisanju francuskog lista Eko ta stopa je 2010. iznosila 20,5%.

Jedina svetla tačka je zaduženost, koja je opala za 18% u prethodnih pet godina, mada i dalje iznosi 260 milijardi evra.

Vreme je za velike promene

“Mnoge energetske kompanije nalaze se u veoma osetljivoj situaciji i mere štednje više nisu dovoljne. Sledeća etapa je transformacija poslovnog modela, sa smanjenjem aktivnosti sa fosilnim energentima kako bi se usmerili na obnovljive izvore”, navodi se u izveštaju.

U 2015. velike energetske kompanije u Evropi prodale su 15,6 milijardi evra aktiva, a prethodne godine 15,9 milijardi, i očekuje se nastavak takvih kretanja.

“Operateri danas prodaju čitave delove delatnosti, posebno u fosilnoj energiji”, rekao je saradnik Vats neksta Damijan Edebo, a preneo ekonomski list Eko.

U tom kontekstu pomenuo je planove francuskog EDF-a da proda 10 milijardi evra do 2020, kao i Enela i Endžija.

Ovaj konsultant međutim ističe da ponuđena imovina nije preterano privlačna, jer i same kompanije koje prodaju to smatraju delom prošlog sveta, pa „nije izvesno da će kupci pojuriti“, što će se osetiti na cenama.

Prodaja i promene sektora mogle bi da promene i odnos snaga među energetske kompanijama, gde sada po visini obrta ubedljivo dominiraju E.ON, EDF, Enel i Endži.

Investicije su u 2015. bile u porastu nakon dve godine pada. To Edebo komentariše kao dobru vest, uz napomenu da su prioritet za većinu njih obnovljivi izvori i mreže. Prema izveštaju ove konsultantske kuće, ovakvo usmerenje trebalo bi pre svega da osigura visinu neoporezovane dobiti jer u ovim segmentima cene ne zavise od bruto cene struje.

izvor: euraktiv.rs